

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

E (100 Marks)
Batch – 2020-21/2021-22

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२३

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- साहित्यातून समाजदर्शन (भाग-१) (HDSE-503)

दिनांक: २५/०५/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)

१. मध्ययुगीन खेड्याची भौगोलिक, सामाजिक व आर्थिक रचना स्पष्ट करा.
२. भारताच्या वार्डेट आर्थिक स्थितीची कोणती कारणे न्या. रानड्यांनी सांगितली?
३. म. फुले यांनी सांगितलेल्या शेतकऱ्यांच्या समस्या विशद करा, या समस्यांवर म. फुल्यांनी कोणते उपाय सुचविले?
४. तरुण सुशिक्षितांनी कोणत्या सुधारणा घडवून आणणे आवश्यक आहे? का?

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. ब्रिटिशकाळात भारतामध्ये व्यापार, वाहतूक व उद्योगधंदे या क्षेत्रामध्ये कोणकोणते बदल घडून आले?
२. विश्वाचे सौंदर्यपूर्ण आश्वासक दैवी रूप सावरकरांनी कसे सांगितले आहे.
३. म. गांधीचा स्वराज्याचा अर्थ, आचार आणि साधने यांची माहिती द्या.
४. समाजाचे कोणकोणते स्तर आगरकरांनी सांगितले आहे ?
५. 'इंग्रजी राजवटीमध्ये मानसिक उन्नती झाली व ती नष्ट ही झाली' – चर्चा करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. इंग्रजी राजवटीचे फायदे – वि. कृ. चिपळूणकर
२. बालविवाह निषेधक मंडळी
३. शिवजयंतीचा राष्ट्रीय उत्सव – लो. टिळक
४. इंग्रजी राजवटीमुळे झालेले नुकसान – वि. कृ. चिपळूणकर